

angaaer, hvorover der synes at være anset mest i denne Discussion, nemlig en formeentlig for raff. Affkedigelse af Skolelærere, saa er, saavidt mit Beskjendtskab strækker sig, snarere det Mobsatte Tilfældet, idet Skoleraadene i det Hele taget have været meget betænkelige ved at affkedge Skolelærere og derved forøge Pensionsbyrden, saa jeg troer ikke, at der er Grund til i denne Retning at nære nogen Frygt. Naar det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Høgsbro) anførte, at ved Loven af 8de Marts 1856 antog man de 50,000 Rb. for tilstrækkelige fra Statskassens Side, men at man nu var kommen en god Deel derudover, saa er det, hvad det Sidste angaaer, rigtigt, men hvad det Første angaaer, er det neppe rigtigt, idet den nævnte Lov i § 7 a først tilstod 50,000 Rb. til Fordeling mellem samtlige Amter i Forhold til deres Pensionsbyrder og dernæst i § 7 d et yderligere Tilskud af Statskassen af et ligesaa stort Beløb, som der blev paalignet mere end 12 β pr. Rd. Hartkorn og et dertil svarende Beløb for Kjøbstæderne, saa det var allerede Meningen og kan ikke have været Andet ved Loven af 8de Marts 1856, end at de 50,000 Rb. ligesaa vilde blive overfødne i en ikke ubetydelig Grad. Der er en Betragtning, som jeg ved denne Leilighed vil fremsætte. Det er den, at, saavidt jeg kan see, gaar den allerstørste Deel af de Penge, der tilstaaes fra Staten og fra Amterne, til Skolelæreres Pensioner og Alderstillaæg. Det er ialfald for den langt overveiende Deel Tilfældet for det Amt, jeg nærmest kjender. Den Tante har paatrængt sig mig, om ikke Forholdet har udviklet sig saaledes, som man siger, at de 7 magre Kæer have opslugt de 7 fede og ere endda ikke selv blevne federe, om ikke de Penge, der i det Hele taget ere bestemte til Dphsningens Fremme, i en noget større Grad opsluges af Pensioner og Alderstillaæg, end det har været Tanken ved Loven af 8de Marts 1856, og om ikke den nærværende Lov, saaledes som den foreligger, i sin Affattelse indskrænket dertil, giver et Bepviis derpaa, idet det var Meningen med den tidt nævnte Lov, at ikke blot Pensioner

og Alderstillaæg, men en heel Deel andre Formaal, saasom Søndagskoler, Aftenkoler og Tegnekoler, i det Hele taget Ting til Dphsningens Fremme skulde nyde Godt af Skolefondene, saavel Statens Tilskud af 50,000 Rb. som af det yderligere Tilskud, svarende til det Beløb, der lignedes paa Hartkornet. Ved nu at see nærværende Lovforslag er jeg bleven opmærksom paa, at Pensionerne og Alderstillaegene opsluger saa Meget af Statens Tilskud, at der ikke bliver Noget til de sidstnævnte Formaal, og der kunde vel være Grund til i en senere Tid at tage dette Forhold under Overveielse; at der skulde kunne rettes Noget paa det ved nærværende Lovforslag, troer jeg dog ikke, fordi de Overveielser, der maatte anstilles, vilde gribe ind i saamange Ting og omfatte saamange Punkter, at den Tid, der er tilbage af denne Session, vistnok ikke vil være tilstrækkelig til at løse dette Spørgsmaal. — Der er endnu blot en Betragtning, som jeg vil sige et Par Ord om. Strengt taget hører det ikke sammen med nærværende Lovforslags Bogstav, men ialfald med dets Aand. Det hele Dphsningsvæsen hos os, saaledes som det nu udvikler sig, gaar ialfald hovedsagelig ud fra en Betragtning, der siger som saa: Man maa lægge an paa at bringe Aand og Liv og de tilsvarende Kundskaber ind i Underviisningen, og man maa samtidig dermed bekæmpe, hvad man kalder Materialismen. Ved at see paa Forholdene, saaledes som de udvikle sig hos os, har jeg faaet et stærkt Indtryk af, at man er ved at gaar for vidt i den førstnævnte Retning og skænker den sidstnævnte vel lidt Opmærksomhed. Det, jeg derfor kunde ønske, er, at, naar Skolevæsenets Ordning paa et senere Tidspunkt bliver tagen under Overveielse, saa den Betragtning kunde blive tagen med, om vi ikke hos os kunde have Brug for en noget mere, hvad skal jeg kalde det, spartansk Aand i vor Skoleuddannelse end den, der nu finder Sted. Til disse Bemærkninger skal jeg indskrænke mig, idet jeg forøvrigt skal slutte med den samme Betragtning, hvormed jeg begyndte, at jeg troer, at Lovforslaget, saaledes som det foreligger, kan være antageligt.